
 4.1. Ja imam dobru lozinku, a ti?	 5. i 6. razred
--	--	---

<p>Sažetak nastavne jedinice</p> <p>Učenici istražuju zašto se ljudi koriste lozinkama, uče o njihovim prednostima te otkrivaju načine stvaranja sigurne lozinke.</p> <p>Učenici stvaraju svoju lozinku i dobivaju savjete kako provjeriti njenu sigurnost.</p>	<p>Cilj i ishodi učenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> – shvatiti važnost i svrhu lozinke – prepoznati obilježja sigurne lozinke – primijeniti pravila sigurne lozinke pri stvaranju nove lozinke – provjeriti sigurnost svoje lozinke
--	--

Korelacija: Hrvatski jezik, sat razrednika

Nastavna sredstva i pomagala: *online* kviz **Sigurne lozinke**, radni listić **Stvaranje sigurne lozinke**, aplikacija za provjeru sigurnosti lozinke, online igra **Imam dobru lozinku** *online* kviz DA/NE, online listić *Sigurnosna provjera lozinke (online)*, tableti, internet

Uvodni dio

Motivacijske aktivnosti

5 minuta

Aktivnost 1

Učiteljica/učitelj razgovara s učenicima:

Kojim se sve uređajima ljudi koriste za zaštitu svoje imovine?

Kako štitimo svoje elektroničke uređaje (mobilne uređaje, računala, tablete)?

Objašnjenje:

Objasnimo izraz **lozinka ili zaporka**. Lozinka je tajna kombinacija slova i brojeva koje znamo samo mi. Ljudi ih rabe kako bi zaštitili svoje privatne stvari. Učenicima kažemo da će im lozinke postajati sve važnije kako budu odrastali. Stvaranje dobre lozinke sačuvat će im mrežne profile u srednjoj školi, ocjene na fakultetu te zaštititi bankovne račune kad budu odrasli.

OŠ "Mladost"
Osijek

Aktivnost 2

Pročitamo sljedeću priču.

Ana živi u Kutini. Ima psa Kinga i velik je ljubitelj Rukometnoga kluba Moslavina. Ana je odabrala riječ „moslavina“ za svoju lozinku.

Je li napravila dobar i siguran izbor? Zašto?

Luka živi u Zagrebu. Njegov je rođendan 13. siječnja i bavi se plivanjem. Njegova je lozinka „Lupliva13“.

Kako je Luka odabrao svoju lozinku? Je li to siguran izbor? Zašto?

Glavni dio

35 minuta

Aktivnost 1

Učenici rješavaju *online* kviz **Sigurne lozinke** (<http://www.zondle.com/cdl.aspx?qp=352178&a=2>) u kojemu određenom pitanju pridružuju jedan od ponuđenih odgovora. Nakon te aktivnosti povedemo raspravu o tome kako izgleda sigurna lozinka. Na temelju zaključaka sastavimo pravila za stvaranje sigurne lozinke.

Pravila pri stvaranju sigurne lozinke jesu:

- **koristiti se minimalno s 8 znakova**
- **ne koristiti se privatnim podacima** (ime i prezime, broj telefona, datum rođenja, nadimak, ime ljubimca...) za lozinku
- **izbjegavati gramatički točne riječi i termine iz rječnika** – sve riječi i termini koji su dostupni u rječnicima nisu idealne lozinke te se preporuča korištenje „neobičajenih“ kombinacija riječi
- **koristiti se velikim i malim slovima, brojevima i simbolima**, npr. upotrijebiti \$ umjesto S, 1 umjesto L ili upotrijebi &, %. **Primjer slabe lozinke** – \$ilvija. **Primjer sigurne lozinke** – Mp\$11vjso (kratica od *Moja prijateljica Silvija je super osoba.*)
- **nova se lozinka treba razlikovati od ranije korištenih lozinki.**

Ima slučajeva kad i uz poštivanje pravila, lozinka može biti slaba, npr. Volim2biti8svoj0, sadržava sve kriterije za sigurnu lozinku, ali i cjelovite riječi. Zato bi VOL/m3isv bio mnogo bolji izbor.

Aktivnost 2

Stvaranje sigurne lozinke

Objasniti ključni izraz *siguran*: *onaj koji nije izložen opasnosti, onaj koji je zaštićen, pouzdan, postojan, snažan, čvrst...*

Učenicima najavljujemo da će vježbati stvaranje nove i sigurnije lozinke.

Učenici otvaraju radni listić **Stvaranje sigurne lozinke.**

Popunjavaju traženo (na papirima ili tabletima):

Omiljeni broj: _____

Ime omiljenoga glumca/pjevača: _____

Simbol (#, \$, %, * ili &): _____

Omiljena hrana: _____

Učenici od zapsanoga u raznim kombinacijama stvaraju lozinke pazeći na pravila koja su naučili na satu. Uspoređuju ih s lozinkama svojih kolega i procjenjuju koja je sigurnija.

Nakon što stvore svoje lozinke, čitaju tekst *Česte pogreške pri stvaranju lozinke* u udžbeniku.

Aktivnost 3

Sigurnost svojih lozinke provjeravaju putem aplikacije koja se nalazi na poveznici:

<http://howsecureismypassword.net/>.

Najbolje, tj. najsigurnije učenici predstavljaju ostalima i objašnjavaju kako su ih napravili.

Aplikacija bojom (crvena, narančasta, zelena) i vremenom koje je potrebno za otkrivanje, pokazuje koliko je lozinka sigurna.

Nakon provedene aktivnosti navodimo savjete kako zaštititi svoju lozinku.

Savjeti kako zaštititi svoju lozinku:

- **Nikad nemoj nikomu povjeriti svoju lozinku** (osim roditeljima ili skrbnicima). Nemoj ju nikad povjeriti prijateljima ni kad je riječ o vrlo dobrim prijateljima. Prijatelj može tvoju lozinku odati drugima ili postati bivši prijatelj i zlouporabiti je.
- **Nemoj se koristiti samo jednom lozinkom** – moguće je da je netko uspio, radeći s tobom, vidjeti jednu tvoju lozinku pa će moći pristupiti svim tvojim računima na drugim stranicama.
- **Stvori lozinku koju ćeš lako zapamtiti, a koju će drugi teško pogoditi.**
- **Razmisli prije nego što klikneš.** Budi vrlo oprezna/oprezan pri klikanju na poveznicu koja traži prijavu (registraciju), promjenu lozinke ili kakvu drugu privatnu informaciju.
- **Zaštiti svoje računalo.** Ni najbolja lozinka na svijetu neće ti koristiti ako netko gleda kako ju upisuješ ili ako si se zaboravila/zaboravio odjaviti s računala. Budi sigurna/siguran da se koristiš najnovijim programima za zaštitu od virusa.

Završni dio

5 minuta

Uputit ćemo učenike da odigraju online igru **Imam dobru lozinku** nakon čega ćemo stečeno znanje usmeno provjeriti.

<http://www.petzanet.hr/Portals/0/Kurikulum/Igre/Modul3/4.1/index.html>

Pitanja za provjeru:

Što je lozinka?

Navedi neka od pravila za stvaranje sigurne lozinke.

Zašto su sigurne lozinke bitne?

Kojih se savjeta treba pridržavati da bi lozinka ostala zaštićena?

Dodatne aktivnosti

Učenici će riješiti *online kviz DA/NE* kojim će provjeriti znanje o stvaranju sigurnih lozinki.

<http://www.zondle.com/cdl.aspx?qp=352161&a=1>

Obiteljske aktivnosti

Zajednički riješiti *online* radni listić **Sigurnosna provjera lozinke:**

[http://www.petzanet.hr/Portals/0/Kurikulum/Multimedija/Modul3/m3-4.1-Ja imam dobru lozinku a ti-listic-sigurnosna provjera-ISPIS.pdf](http://www.petzanet.hr/Portals/0/Kurikulum/Multimedija/Modul3/m3-4.1-Ja%20imam%20dobru%20lozinku%20a%20ti-listic-sigurnosna%20provjera-ISPIS.pdf)

Stvoriti s roditeljima nove lozinke prema pravilima koje su naučili u školi.

Literatura

Sigurnost na internetu:

Čuvaj lozinku kao zjenicu oka svog:

<http://www.nacional.hr/clanak/99283/sigurnost-na-internetu-cuvaj-lozinku-ka0-zjenicu-oka-svog>.

Zaštitite privatnost na Facebooku:

http://www.cert.hr/dokumenti/zastitite_privatnost_na_facebooku.

Prilozi

Radni listić **Stvaranje sigurne lozinke:**

[http://www.petzanet.hr/Portals/0/Kurikulum/Multimedija/Modul3/m3-4.1-Ja imam dobru lozinku a ti-listic-stvaranje lozinke-LK.pdf](http://www.petzanet.hr/Portals/0/Kurikulum/Multimedija/Modul3/m3-4.1-Ja%20imam%20dobru%20lozinku%20a%20ti-listic-stvaranje%20lozinke-LK.pdf)

Omiljeni broj: _____

Ime omiljenog glumca/pjevača: _____

Simbol (#, \$, %, * ili &): _____

Omiljena hrana: _____

OŠ "Mladost"
Osijek

Radni listić ***Sigurnosna provjera lozinke:***

[http://www.petzernet.hr/Portals/0/Kurikulum/Multimedija/Modul3/m3-4.1-Ja imam dobru lozinku a ti-listic-sigurnosna provjera-ISPIS.pdf](http://www.petzernet.hr/Portals/0/Kurikulum/Multimedija/Modul3/m3-4.1-Ja%20imam%20dobru%20lozinku%20a%20ti-listic-sigurnosna%20provjera-ISPIS.pdf)

Ako se navedena tvrdnja slaže s onim što ti činiš pri izradi lozinke, označi kvačicom.
Ako imaš manje od četiri kvačice, razmisli o stvaranju nove i sigurnije lozinke.

	Moja lozinka ima najmanje 8 znakova.
	Moja lozinka ima simbole (%,&,#,!).
	Koristim se rečenicama ili kombinacijom riječi umjesto jedne riječi.
	Moja lozinka ima riječi iz stranih jezika.
	Koristim se slovima i brojkama.
	Ne koristim se privatnim podacima.
	Koristim se kombinacijom velikih i malih slova.
	Koristim se samo prvim slovima riječi u rečenici.